

‘We betalen nog te weinig voor onze manier van leven’

De OESO schetst een somber beeld over klimaatverandering, verschraling van biodiversiteit en waterschaarste

Politici zeggen het niet graag, meent OESO-milieudirecteur Simon Upton. Maar „een fundamentele verandering van onze manier van leven komt er hoe dan ook.”

Door onze redacteur
PAUL LUTTIKHUIS

DEN HAAG. De *Environmental Outlook to 2050* van de OESO, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, schetst een somber beeld van het milieu. Als we ons gedrag niet veranderen, verbruiken we over veertig jaar 80 procent meer energie dan nu, staat de biodiversiteit nog verder onder druk door de opwarming van de aarde, raken grondwaterbronnen uitgeput door de stijgende vraag naar water, en zijn fijnstof en ozon de belangrijkste oorzaak van kindersterfte – in steden in arme én in rijke landen.

De Nieuw-Zeelandse oud-minister

Simon Upton

Simon Upton (1958) werkt al jaren voor de OESO, sinds 1998 als voorzitter van de Ronde Tafel voor duurzame ontwikkeling en sinds april 2010 als directeur milieu. Van 1981 tot 2000 zat hij namens de Nationale Partij in het Nieuw-Zeelandse parlement. In 1990 werd hij minister. Tot zijn portefeuilles behoorden volksgezondheid, milieu, wetenschap en technologie.

Simon Upton, directeur milieu van de OESO, was even in Nederland voor een toelichting op het rapport, dat is doorgerekend met behulp van de gerenommeerde computermodellen

van het Nederlandse PBL, het Planbureau voor de Leefomgeving. „De wereld moet de Nederlandse belastingbetaler heel dankbaar zijn”, wil Upton graag even gezegd hebben.

Wat moeten we toch met al die rapporten vol doemscenario's?

„Deze Outlook toont de gevolgen van ons handelen. We beperken ons tot vier thema's: water, biodiversiteit, gezondheid en klimaat en laten zien hoe keuzes op het ene terrein consequenties hebben op het andere. Het terugdringen van CO₂-emissies bij energieopwekking is noodzakelijk. Maar voor biobrandstoffen hebben we veel meer water – en grond – nodig. Politici moeten bij hun afwegingen rekening houden met onverwachte bijwerkingen.”

Maakt dat de keuzes niet nog veel moeilijker dan ze toch al zijn?

„Daar ben ik niet zo zeker van. Als je op achttien verschillende terreinen besluiten neemt, kun je geconfron-

teerd worden met achttien tot de macht weet ik veel problemen als die besluiten op elkaar botsen. Er bestaat helaas geen beleidsnirvana. Goed beleid gaat over meer dan alleen het Bruto Binnenlands Product. Dat is weliswaar een krachtige indicator, maar zeker niet de enige.”

Een pleidooi voor 'groene groei' is nog steeds een pleidooi voor groei. Kunnen we wel blijven groeien?

„Die vraag ligt in rijke landen misschien voor de hand, maar is in grote delen van de wereld niet vanzelfsprekend. Het maakt niet uit of we groei nodig hebben, het punt is dat ieder land nou eenmaal wíl groeien. Maar groei kan extreem smerig zijn of een stuk schoner.

„De keuze is aan de landen zelf, maar de OESO kan wel de consequenties zichtbaar maken. We kunnen uitleggen dat het vuile traject op korte termijn misschien goedkoper lijkt, maar uiteindelijk tot grotere kosten leidt. Dus is het verstandig om het ge-

bruik van grondstoffen radicaal te veranderen. Dat heeft wel een prijs. Nog te weinig betalen we voor de milieuschade van onze manier van leven.”

Vraagt dat niet om een fundamenteel andere manier van leven?

„Als we niks doen, leven we straks op een planeet met 9 miljard mensen, met een CO₂-concentratie waardoor de gemiddelde temperatuur op aarde 5 tot 6 graden Celsius stijgt, en met 40 procent van de wereldbevolking levend langs rivierbeddingen met te weinig water. Dus die fundamentele verandering komt er hoe dan ook.”

Dat is geen boodschap waar politici mee voor de dag kunnen komen.

„In de politiek word je beoordeeld op de korte termijn. Dat dwingt ons om mechanismen te vinden voor lange termijnbesluiten buiten de politieke verkiezingscycli om.

„Een onderwerp als klimaatverandering is in de Verenigde Staten door en door gepolitiseerd. Daardoor

kunnen er geen besluiten worden genomen. In Groot-Brittannië zijn de grote partijen het eens over de noodzaak om er iets aan te doen. Meningsverschillen zijn er hooguit over de aard van de maatregelen.

Volgens de Outlook geven OESO-landen jaarlijks 45 tot 75 miljard dollar subsidie aan olie, gas en steenkool, ontwikkelingslanden zelfs 400 miljard.

„Ja, dat moet stoppen. Als je wilt dat we minder fossiele brandstoffen gebruiken, is het idioot om de prijs kunstmatig laag te houden. Als je om sociale redenen mijnwerkers wilt subsidiëren, kun je dat beter rechtstreeks doen, dan via de omweg van brandstofsubsidies.

„Maar de OESO is geen universitaire faculteit. Soms kiezen landen niet voor de beste oplossing, maar voor de een na beste of zelfs twee na beste. Het is onze rol om landen te wijzen op de kosten van het op twee na beste, in de hoop dat ze af en toe kiezen voor het op een na beste.”